

Erasmus+

EBAMA 2.0

Europees Project EBAMA: Katholiek landbouwonderwijs verbreedt curriculum om meer perspectief te bieden.

Wat is EBAMA ?

EBAMA staat voor European Broadening Agriculture by Multifunctional Activities (Landbouwverbreding door multifunctionele activiteiten in Europa).

Het is een meerjarig Europees partnerschap tot april 2019 in het kader van het Erasmus+-programma, kernactie 2 (KA2) (partnerschappen).

Een multinationala en multidisciplinair project

De partnerlanden en – organisaties zijn :

- België (Katholiek Onderwijs Vlaanderen, studiegebied Land- en Tuinbouw, Brussel) (coördinator van het project)
- Duitsland (AgriKulturfreunde, München, competentienetwerk)
- Spanje (IES Monastil, Elda – Alicante Toerismeschool)
- Estland (Järva County Vocational Training Centre, technisch instituut, Paide)
- Griekenland, Kreta (Maich, agronomisch instituut Chania)
- Italië (*Università degli Studi di Perugia*, universiteit Perugia)
- Finland (YA – Vocational College of Ostrobothnia , opleidingscentrum, Vaasa)

Aanleiding

Het runnen van een landbouwbedrijf vandaag is complexer geworden.

Meestal zijn grote investeringen nodig, zowel bij het opstarten als in latere stadia. Vanwege de noodzakelijke productieomvang, de specialisatie van de bedrijven, de bijhorende investeringen en toe te passen regelgeving zijn nieuwe landbouwbedrijven vandaag moeilijk of zelfs eerder onmogelijk om op te starten. Ook de (familiale) bedrijfsovernames zijn bedreigd om dezelfde redenen. Een nieuw productiebedrijf opstarten gebeurt eerder zelden nog in de tuinbouwsector (vb. tomatenteelt).

Als gevolg van de grote schaal waarop geproduceerd wordt en als gevolg van het aanbod vanuit gespecialiseerde monoculturen staan vandaag de prijzen van landbouwproducten onder druk. Europa biedt steeds minder tot geen directe steun aan landbouwproductie en de subsidies voor vele landbouwproducten (melk, graan...) verminderen of verdwijnen. De toekomstige prijsvorming zal bijgevolg blootgesteld worden aan schommelingen en onderwaarderingen op de wereldmarkt.

Verbreding van de landbouw

Voor een groot aantal boeren is het daarom meer en meer noodzakelijk om naast de landbouwproductie een tweede activiteit te starten. Zo kunnen ze een bijkomend inkomen verwerven en het risico spreiden. In het bijzonder kleinere (familiale) bedrijven kunnen hun inkomen onvoldoende genereren vanuit de productieopbrengsten. In tegenstelling tot het model van gemengde landbouw in de vorige generaties blijven de bijkomende activiteiten vandaag niet meer beperkt tot een productiefunctie. Dit is de zogenaamde "verbreding van de landbouw" of "multifunctionele landbouw".

Multifunctionele landbouw omvat een breed scala van activiteiten naast de productiefunctie als hoofddeel: van verwerking en afzet van de primaire producten over actief beheer van het natuurlijke landschap tot aan de productie van energie. Voor een boer is diversificatie en dus het uitbreiden naar niet-productie-activiteiten (activiteiten verbreding) een manier om zijn inkomensniveau te vergroten en/of te verzekeren. De boer kan een sociaal gerichte rol spelen of zich richten op het landschap en het milieu.

De agrarische multifunctionele activiteiten spreiden zich over verschillende soorten functies (zie ook figuur): sociale functies, ecologische functies, economische functies en onderling gemengde functies.

Erasmus+

E B A M A 2 . 0

Doel van het project

Dit project heeft tot doel een verschuiving te realiseren binnen het agrarisch onderwijs. Het onderwijsaanbod moet de focus op de productiefunctie verbreden met andere mogelijke functies.

Huidige curricula in het agrarisch onderwijs komen niet tegemoet aan de behoeften van een doelgroep die wil verbreden. Ze zetten de jonge leerlingen in het agrarisch onderwijs niet aan het denken over deze verbredingstrend als mogelijkheid om toe te passen binnen een bestaande of nieuwe bedrijfsvoering. Ze faciliteren te weinig de mogelijkheden om met de uitgebreide functies en multifunctionele activiteiten kennis te maken.

Daarom wil dit partnerschap een curriculumunit (op basis van het modulair ECVET-systeem) "Verbreding van de landbouw" en een pedagogische gids voor "Onderwijs in multifunctioneel agrarisch ondernemerschap" ontwikkelen.

Werkwijze

Tijdens de verschillende onderzoeksbijeenkomsten zullen bedrijven met een verbrede functie bezocht worden. De bedrijven zullen als studiecasses benaderd worden met behulp van een competentiekader, op basis van de Europese sleutelcompetenties. Door middel van een toetsing aan dit kader zal elke competentie worden geconcretiseerd vanuit een specifieke context (activiteit en functie) naar de benodigde kennis, vaardigheden en attitudes. Door de geografische spreiding over Europa kunnen zo veel mogelijk verschillende contexten (geografisch, historisch, administratief, economisch ...verschillend) bestudeerd worden, wat moet resulteren in een ruime illustratieve onderbouwing van de beschreven competenties

Effect

Het te verwachten effect is dat de landbouwstudenten meer mogelijkheden zullen zien en hebben om een nieuw bedrijf te kunnen starten of een bestaand bedrijf over te nemen, om te schakelen en voort te zetten als een levensvatbaar kleinschalige (familiaal) bedrijf met ruimere mogelijkheden.

Sessie in België, West-Vlaanderen

Tijdens de sessie in België zullen vooral bedrijven, verbreed met activiteiten die een sociale functie hebben, bezocht worden. In latere stadia zullen tot februari 2019 overal in Europa bij de partnerlanden bedrijven bezocht worden met andere activiteiten en functies.

Erasmus+

E B A M A 2 . 0

Besluit

Het opleiden en het vormen tot competenties, die multifunctionele landbouw mogelijk maken, is niet alleen een economisch toekomstgerichte strategie. Het verhoogt ook het potentieel voor duurzame vormen van landbouw. Bovendien zorgt het voor een haalbaar perspectief en zodoende voor meer motivatie bij toekomstige of bestaande agrarische ondernemers. Ze kunnen immers zo billijk, leefbaar en rendabel op een kleinschalig manier starten (nieuwe bedrijven) of blijven (familiale bedrijven) en naar eigen vermogen en goeddunken verder ontwikkelen.